

Forslag

til

Lov om egnsudvikling.

Fremsat den 9. februar 1967 af *handelsministeren*.

§ 1. Efter reglerne i denne lov kan der ydes bistand til fremme af industriel og anden erhvervsmæssig udvikling i egne af landet, hvor dette må antages at være af væsentlig betydning for befolkningens adgang til at opnå andel i samfundets almindelige økonomiske, sociale og kulturelle fremgang.

Stk. 2. Ved ydelsen af bistand skal der søges opnået en lokalisering, der er hensigtsmæssig for erhvervslivet og tilpasset andre udviklingsfremmende foranstaltninger, som det offentlige har eller påtænker iværksat.

§ 2. Administrationen af loven varetages, hvor ikke andet er bestemt, af et egnsudviklingsråd. Rådets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Rådets daglige forretninger og udførelsen af dets beslutninger varetages af et direktorat under handelsministeriet.

§ 3. Rådet består af en formand og 10 andre medlemmer. Rådets formand udnævnes af handelsministeren, der i øvrigt til medlemmer af rådet udnævner en repræsentant for hver af følgende myndigheder og organisationer: Handelsministeriet, finansministeriet, arbejdsministeriet, boligministeriet, indenrigsministeriet, Industrirådet og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Endvidere udnævner handelsministeren to medlemmer som fælles repræsentanter for Den danske Købstadforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark og Bymæs-

Handelsmin. j. nr. 00-1967.

127 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

sige kommuner og et medlem som fælles repræsentant for de større regionale udviklingsudvalg.

Stk. 2. Handelsministeren udnævner en næstformand blandt rådets medlemmer.

Stk. 3. Medlemmerne udnævnes for 4 år ad gangen. Der udnævnes suppleanter for medlemmerne.

Stk. 4. Handelsministeren nedsætter et forretningsudvalg for rådet bestående af formanden og næstformanden samt indtil 4 andre medlemmer.

Stk. 5. Handelsministeren fastsætter forretningsordenen for rådet og forretningsudvalget. I forretningsordenen kan optages bestemmelser om, i hvilket omfang afgørelser i henhold til §§ 6-12 på rådets vegne kan træffes af forretningsudvalget eller direktoratet, samt om, at sager, til hvis afgørelse der er knyttet betydelige økonomiske konsekvenser, herunder særlig økonomisk risiko, forelægges handelsministeren til afgørelse.

Stk. 6. Rådet afgiver årligt en beretning om sin virksomhed.

§ 4. Direktoratet ledes af en direktør, der ikke er medlem af rådet, men deltager i rådets møder.

Stk. 2. Handelsministeren kan overdrage direktoratet at varetage opgaver vedrørende finansiel bistand til erhvervslivet, som efter lovgivningen påhviler ministeren.

§ 5. Handelsministeren fastsætter efter indstilling fra rådet, i hvilke egne af landet lovens bistandsordninger kan finde anvendelse. Rådet skal være opmærksom på, om

der i andre dele af landet måtte opstå sådanne forhold, at lovens bistandsordninger bør kunne bringes i anvendelse, og i så fald afgive indstilling herom til handelsministeren.

Stk. 2. Inden for hver af de af stk. 1, pkt. 1, omfattede egne træffer rådet nærmere bestemmelse om, hvor lovens bistandsordninger fortrinsvis bør kunne anvendes. Ved afgørelsen heraf bør der, især for så vidt angår mulighederne for ydelse af bistand i henhold til § 9, tages hensyn til stedets egnethed, eventuelt på længere sigt, for en videregående erhvervsmæssig udvikling.

Stk. 3. Rådet kan til fremme af det i § 1, stk. 1, nævnte formål afgive udtalelser over for institutioner eller personer, ligesom rådet over for offentlige myndigheder kan stille forslag om foranstaltninger, der må anses for påkrævede for et områdes erhvervsmæssige udbygning.

§ 6. Garanti af statskassen kan ydes for lån til industri- og servicevirksomheder til dækning af anlægsudgifter ved oprettelse, flytning, udvidelse, rationalisering, produktionsomstilling o. lign. Til anlægsudgifter kan, hvor forholdene måtte tale herfor, henregnes udgifter ved undersøgelser og forarbejder (herunder forsøgsvirksomhed) samt ved afprøvning o. lign. af en virksomheds produktionsapparat. Garanti kan kun ydes i det omfang, en hensigtsmæssig finansiering af de pågældende udgifter ellers ikke skønnes at kunne gennemføres.

Stk. 2. Garantien kan ikke overstige 90 pct. af anlægsudgifterne ved det pågældende projekts gennemførelse med fradrag af de hertil optagne foranstående lån, for hvilke der ikke er ydet garanti efter denne lov.

Stk. 3. Garantier ydes på indtil 30 år. Garantier til finansiering af maskin- og inventaranskaffelser kan dog kun ydes på indtil 10 år.

Stk. 4. Garantier skal nedbringes inden for løbetiden. Begyndelsestidspunktet for en garantis nedbringelse kan udskydes i indtil 5 år fra garantiens ikrafttræden.

§ 7. Garanti af statskassen kan ydes for lån til fremskaffelse af driftskapital til industrivirksomheder, som har opnået bistand til anlægsfinansiering i henhold til § 6, eller

som er oprettet i erhvervsejendomme, til hvis opførelse der er ydet lån i henhold til § 9. Garanti kan kun ydes i det omfang, det skønnes, at der ellers ikke kan tilvejebringes driftskapital af en hensigtsmæssig størrelse for udnyttelse af virksomhedens produktionskapacitet og vækstmuligheder samt for virksomhedens videreførelse i en overgangsperiode på forsvarligt forretningsmæssigt grundlag.

Stk. 2. Garanti kan ikke ydes, hvis der er hengået mere end 3 år fra det tidspunkt, da den i henhold til § 6 opnåede garanti er sat i kraft, eller indflytning har fundet sted i en erhvervsejendom, til hvis opførelse der er ydet lån i henhold til § 9.

Stk. 3. Garantier kan ydes på indtil 5 år.

Stk. 4. Garantier skal nedbringes inden for løbetiden. Begyndelsestidspunktet for en garantis nedbringelse kan udskydes i indtil 2 år fra garantiens ikrafttræden.

§ 8. Garanti af statskassen kan ydes for lån til dækning af udgifter ved foretagelse af rationaliseringsundersøgelser i bestående industrivirksomheder i det omfang, en hensigtsmæssig finansiering af de pågældende udgifter ellers ikke skønnes at kunne gennemføres.

Stk. 2. Garantier kan ydes på indtil 5 år.

Stk. 3. Garantier skal nedbringes inden for løbetiden. Begyndelsestidspunktet for en garantis nedbringelse kan udskydes i indtil 2 år fra garantiens ikrafttræden.

§ 9. Kommuner kan, når dertil ydes lån af statskassen efter stk. 2, foranstalte opførelse af erhvervsejendomme til salg eller udleje.

Stk. 2. Lån kan ydes til kommuner til dækning af udgifterne, herunder grundudgifter, ved opførelse af de i stk. 1 nævnte erhvervsejendomme.

Stk. 3. Lån afdrages over højst 30 år og forrentes med en af handelsministeren fastsat rente.

Stk. 4. Opnås der ved en kommunes salg af en sådan ejendom ikke dækning for den investerede kapital, fordeles det samlede tab mellem staten og kommunen med halvdelen til hver.

§ 10. I tilfælde, hvor der, selv om tilfaldet om garanti efter § 6 foreligger, ikke har

kunnet opnås lån på almindelige markedsvilkår eller i øvrigt på vilkår, der svarer til tilsagnet forudsætninger, kan der i stedet ydes lån af statskassen på tilsvarende vilkår, som er fastsat for garantien.

Stk. 2. Lån forrentes med en af handelsministeren fastsat rente.

§ 11. Tilskud kan ydes til industrivirksomheder, der i forbindelse med etablering, væsentlig udvidelse eller produktionsomstilling må forventes at få eller har haft særlige udgifter, herunder udgifter til oplæring og træning af arbejdskraft som følge af beliggenhed i et industrielt mindre udviklet område.

Stk. 2. Tilskud kan kun ydes til virksomheder, som har opnået bistand til anlægsfinansiering i henhold til § 6, eller som er oprettet i erhvervsjendomme, til hvis opførelse der er ydet lån i henhold til § 9.

Stk. 3. Tilskud kan ikke ydes, hvis der er hengået mere end 3 år fra det tidspunkt, da den i henhold til § 6 opnåede garanti er sat i kraft, eller indflytning har fundet sted i en erhvervsjendom, til hvis opførelse der er ydet lån i henhold til § 9.

§ 12. Tilskud kan ydes til foretagelse af undersøgelser og til udarbejdelse af planer og projekter af almen betydning for et områdes erhvervsmæssige udvikling samt til driften af regionale udviklingsudvalg.

§ 13. For garantier og lån skal der stilles en i hvert enkelt tilfælde godkendt sikkerhed.

Stk. 2. Virksomheder, hvortil der er ydet statsgaranti eller statslån, er underkastet regnskabsmæssigt og teknisk tilsyn efter rådets nærmere bestemmelse.

§ 14. Det fastsættes på de årlige finanslove, inden for hvilke beløb der i henhold til loven kan ydes garantier, lån og tilskud.

§ 15. Den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til brug for afgørelser efter denne lov, eller som i forbindelse med en ansøgning om støtte efter loven fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, straffes med bøde eller hæfte, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller fortelser over for pengeinstitutter i forbindelse med udbetaling af lån, for hvilke der er ydet garanti i henhold til denne lov.

§ 16. Tidspunktet for lovens ikrafttræden bestemmes af handelsministeren.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 172 af 16. maj 1962 om egnsudvikling m. v.

Stk. 3. Reglerne i §§ 7 og 11 finder tilsvarende anvendelse på industrivirksomheder, der har opnået bistand til anlægsfinansiering i henhold til § 5 i den i stk. 2 nævnte lov, eller som er oprettet i erhvervsjendomme, til hvis opførelse der er ydet lån i henhold til lovens § 9.

§ 17. Loven gælder ikke for Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Den ulige geografiske fordeling af den erhvervsmæssige aktivitet foranledigede regeringen til i 1958 at fremsætte forslag til en lov om egnsudvikling med det sigte at støtte gennemførelsen af projekter, som fandtes at være af væsentlig betydning for den økonomiske udvikling i de tilbagestående landsdele ved, at der fra statens side kunne ydes bistand ved udarbejdelsen af egnede projekter,

om fornødent finansiel støtte til projekternes gennemførelse.

I bemærkningerne til lovforslaget pegedes på, at den industrielle udvikling hidtil i overvejende grad havde fundet sted i de større byer og fortrinsvis i de østlige dele af landet. Som følge heraf stod forskellige områder tilbage for det øvrige land i industriel udvikling. Dette påvirkede igen beskæftigelsesforholdene og gav sig udslag i store forskelle

med hensyn til arbejdsløshedens geografiske og faglige fordeling.

Endvidere fremhævedes i bemærkningerne de almindelige samfundsøkonomiske interesser, der knyttede sig til en industriel udbygning til fremme af produktiv beskæftigelse og til styrkelse af Danmarks erhvervsmæssige stilling inden for kommende markedsområder.

Ved udformningen af lovens bistandsordninger blev hovedvægten lagt på ydelsen af statsgarantier for lån til anlægsfinansiering.

Forslaget gennemførtes som lov nr. 211 af 16. juni 1958 om egnsudvikling (Folketingstidende 1957-58: 4386, 4636, 5142, 5290; A. 2273; B. 1265, 1283; C. 1073). Den pågældende lov er optaget som bilag 1 til nærværende lovforslag.

Ved den revision af loven, der gennemførtes ved lov nr. 172 af 16. maj 1962 om egnsudvikling m. v. (Folketingstidende 1961-62: 1906, 2304, 4658, 4759; A. 721; B. 977; C. 553), fandtes det af administrative grunde hensigtsmæssigt at samle bestemmelserne om ydelsen af bistand til erhvervslivet i henhold til egnsudviklingsloven og til industrien i henhold til lov nr. 144 af 4. april 1960 om lån og garantier til visse erhvervsvirksomheder (Folketingstidende 1959-60: 2771, 3002, 4175, 4682; A. 2929; B. 521, 833; C. 599) i en fælles lov under fælles administration. Egnudviklingsloven af 1962 er optaget som bilag 2 til nærværende lovforslag.

I overensstemmelse med det anførte tilsigtede loven dels at yde bistand til den erhvervsmæssige udvikling i egne af landet, hvor dette må anses for ønskeligt for at fremme en for landet som helhed hensigtsmæssig befolkningsudvikling og erhvervslokalisering, dels at yde bistand til virksomheder, hvortil der var knyttet en særlig samfundsmæssig interesse, eller hvor særlige omstændigheder ville gøre en sådan bistand ønskelig. Loven tog herved navnlig sigte på at muliggøre bistand til virksomheder, hvis produktion var af eksportmæssig betydning, og til virksomheder, der måtte omstille sig til ændrede konkurrencevilkår over for udlandet i forbindelse med markedsordningerne.

Adgangen til at yde bistand blev udbygget ved, at der skabtes hjemmel for ydelse af lån af statskassen til kommuner eller ideelle sammenslutninger til fremskaffelse af egnede erhvervsarealer og til opførelse af erhvervsjendomme med salg eller udleje for øje.

I bemærkningerne til lovforslaget pegedes der endvidere på den betydning, egnsudviklingsarbejdet kunne få som et middel til at realisere de mål, der som led i det påbegyndte landsplanlægningsarbejde efterhånden opstilledes for den fremtidige udvik-

ling, og den betydning, man i almindelighed måtte tillægge en hensigtsmæssig erhvervslokalisering. Der blev i denne forbindelse lagt vægt på, at de ændrede markedsvilkår kunne udsætte danske virksomheder for en konkurrence, som gjorde det påkrævet, at virksomhederne placeredes økonomisk set mest hensigtsmæssigt samtidig med, at de hensyn, der lå bag egnsudviklingsloven af 1958, blev tilgodeset.

Den ved 1962-loven skete indarbejdelse af den almindelige industrilånelov i egnsudviklingsloven har givet anledning til kritik; og den opfattelse har været gjort gældende, at der herved er sket en svækkelse af det egnsudviklingsmæssige sigte.

Siden slutningen af 50-erne er der endvidere sket en meget betydelig vækst i industrien og samtidig indtrådt ændringer i industriens hidtidige lokaliseringsmønstre. Beskæftigelsesfremgangen har for landet som helhed været betragtelig, og den stærke vækst i erhvervsudviklingen og dermed stigende efterspørgsel efter arbejdskraft har fremkaldt en industriel udvikling også uden for de tidligere dominerende byer og egne. Denne ændring i mønstret for industriens lokalisering har for visse dele af provinsen ført til en sådan økonomisk og beskæftigelsesmæssig fremgang, at områderne ikke i dag kan siges at have egnsudviklingsmæssig karakter. I den løbende administration af egnsudviklingsloven har man da også været opmærksom på dette forhold og gradvis indsnævret de geografiske områder, inden for hvilke loven har fundet anvendelse.

Der findes imidlertid stadig egne af landet, hvor en yderligere vækst i industrien vil være af væsentlig betydning for en effektiv udnyttelse af de produktive ressourcer og for områdernes bidrag til og deltagelse i velstandsudviklingen.

Man finder derfor dels på baggrund af den fremførte kritik, dels i betragtning af den siden slutningen af 50-erne stedfunde erhvervsmæssige udvikling og fremtidige mulige forskydninger i erhvervslivets lokalisering, at der bør foretages en revision af loven.

Efter forslaget skal lovens bistandsordninger herefter alene kunne bringes i anvendelse inden for sådanne områder af landet, hvor en forøgelse af den erhvervsmæssige aktivitet er af væsentlig betydning for befolkningens adgang til at opnå rimelig andel i samfundets økonomiske, sociale og kulturelle fremgang. Det er ikke muligt at forudse, med hvilken styrke de senere års udviklingstendenser vil fortsætte, eller i hvilket omfang ændringer i de økonomiske vilkår, herunder nye markedsdannelse, vil påvirke erhvervslivet inden for

landets forskellige dele. En fastlæggelse af lovens geografiske gyldighedsområde én gang for alle vil af de anførte grunde ikke være hensigtsmæssig, og der stilles derfor forslag om, at denne afgrænsning fremtidig foretages af handelsministeren efter indstilling fra egnsudviklingsrådet.

På grundlag af de i årenes løb indvundne erfaringer finder man, at der bør tilstræbes en effektivisering af loven med henblik på at fremme den erhvervsmæssige vækst i de egne af landet, som hidtil kun har fået begrænset andel i udviklingen.

Endvidere anser man en sådan styrkelse af loven for påkrævet, såfremt den økonomiske udvikling måtte skabe lokale problemer, f. eks. i områder med ensidig og konjunkturfølsom erhvervsstruktur.

Som hidtil lægges hovedvægten på ydelse af finansieringsbistand i form af lånegarantier. Udover bistand til anlægsfinansiering ved oprettelse, flytning, udvidelse, rationalisering, produktionsomstilling og lignende foreslås det, at der i begrænset omfang åbnes mulighed for at garantere for lån til driftskapital, og adgangen til at yde tilskud til rationaliseringsundersøgelser foreslås erstattet af en garantiordning.

Hjemmelen til at yde lån til kommuner til opførelse af erhvervsbygninger foreslås opretholdt og i begrænset omfang udvidet, særlig af hensyn til kommuner med svag økonomi. Adgangen til at yde sådanne lån til private sammenslutninger eller lån til kommuners erhvervelse af industriarealer foreslås ikke opretholdt.

Som en nydannelse stilles forslag om, at der i særlige tilfælde i begrænset omfang kan ydes tilskud til dækning af udgifter, der står i forbindelse med en virksomheds placering i et industrielt mindre udviklet område.

Der henvises i øvrigt til forslaget enkelte bestemmelser.

For yderligere at effektivisere egnsudviklingsarbejdet agtes administrationen af loven flyttet fra København til Jylland. Administrationen vil herved blive placeret hensigtsmæssigt for de dele af landet, hvor egnsudviklingsopgaverne har det største omfang, og hvor industrialiseringen og erhvervsudbygningen i øvrigt kan få særlig betydning for samfundøkonomien.

En udflytning af administrationen forudsætter, at den i vidt omfang får selvstændige beføjelser, og det foreslås derfor, at egnsudviklingsrådet tillægges besluttende myndighed, og at den daglige administration forestås af et direktorat.

I forbindelse med oprettelsen af et direktorat vil det være hensigtsmæssigt fra handelsministeriets

departement at udskille administrationen af en række love om finansiell bistand til erhvervslivet.

Vedrørende de organisatoriske og administrative ændringer henvises til bemærkningerne til lovforslagets §§ 2 og 4.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser af lovforslaget, skal man oplyse følgende.

Den årlige tilsagnsramme for ydelse af garantier har været fastsat til 100 mill. kr. Siden egnsudviklingsloven af 1958 trådte i kraft, har den gennemsnitlige årlige udnyttelse af denne tilsagnsramme beløbet sig til ca. 35 mill. kr. Tendensen med hensyn til bevillingsrammens udnyttelse har dog i de senere år været stigende og andrager nu ca. 45 mill. kr.

Da der er tale om ydelse af garantier, belaster de ikke direkte statsregnskabet.

Rammen for afgivelse af tilsagn om lån optages på de årlige finanslove. Bevillingsrammen har i de senere finansår udgjort 15 mill. kr. og er udnyttet fuldt ud i det omfang, hensynet til bevillingsrammens overholdelse har tilladt. Af hensyn hertil har det tillige været nødvendigt at føre en restriktiv kurs over for indkomne andragender. Det må antages, at en imødekommelse af behovet for lån til kvalificerede projekter ville nødvendiggøre en bevillingsramme af en størrelsesorden på 25 mill. kr.

Tilsagnsrammen for ydelse af tilskud er gennem årene gradvis reduceret fra oprindeligt 5 mill. kr. til 500.000 kr. i indeværende finansår. For de 3 seneste finansår har den samlede tilsagnsramme været på 4 mill. kr., hvoraf godt 1 mill. kr. skønnes udnyttet med indeværende finansårs udløb. Med den i lovforslaget forudsatte yderligere adgang til at yde tilskud, jfr. lovforslagets § 11, vil en beløbsramme på 3 mill. kr. være ønskelig.

Ydelsen af tilskud til driften af regionale udviklingsudvalg har i de senere finansår beløbet sig til 150.000 kr. Dette beløb vil fremtidig kunne afholdes af de ovennævnte 3 mill. kr.

Ud over det anførte er det ikke muligt på indeværende tidspunkt at fremsætte noget yderligere skøn over lovforslagets statsfinansielle konsekvenser.

Man har ikke stillet forslag om faste årlige bevillinger for ydelse af garantier, lån og tilskud. Afgørelsen heraf foreslås henskudt til de årlige finanslove, jfr. forslaget § 14.

De finansielle konsekvenser for kommunerne er begrænsede. Udnyttelsen af den nuværende årlige tilsagnsramme på 15 mill. kr. for lån til opførelse af erhvervsbygninger, jfr. den gældende lovs § 9, udløser et kommunalt finansieringsbidrag til de

pågående investeringer på 5 mill. kr. Forhøjes tilsagnsrammen for disse udlån, vil kommunernes finansiering vokse forholdsmæssigt.

Med hensyn til forslaget's konsekvenser for den statslige administration bemærkes følgende.

Merudgifterne for staten ved den foreslåede administrative ændring vil blive af begrænset størrelsesorden og skønnes at ville beløbe sig til ca. 300.000 kr., idet der i forbindelse med oprettelsen af det foreslåede direktorat vil ske reduktion af departementets personale.

Udgiften fremkommer som følge af nødvendige normeringer i forbindelse med direktoratets oprettelse, ved at deltidsbeskæftigede i et vist omfang må erstattes med heltidsbeskæftigede samt ved en personaleforøgelse på 3-4 medarbejdere på sekretær-/fuldmægtig-niveau og 1 à 2 assistenter.

For tiden varetages det administrative arbejde, der foreslås henlagt til direktoratet, af 11 heltidsbeskæftigede og 5 deltidsbeskæftigede akademikere samt af 13 heltidsansatte og 2 deltidsbeskæftigede i assistentgruppen.

Direktoratet påregnes at skulle beskæftige et akademisk uddannet personale på indtil 18 personer samt et personale i øvrigt på indtil 15 personer.

Kontorholdsudgifterne for direktoratet vil i et vist omfang blive modsvaret af en nedgang i handelsministeriets udgifter af denne art. Der må dog forudses forøgede udgifter til rejser og kommunikation i øvrigt.

Der regnes med, at direktoratet får sæde i lejede lokaler. Ved oprettelsen og udflytningen af direktoratet vil der blive frigjort et samlet kontorareal på 511 m² i København. Den årlige leje herfor udgør ca. 76.000 kr.

Det må påregnes, at direktoratet får behov for et noget større kontorareal under hensyn til de forøgede arbejdsopgaver, og at der skal tilvejebringes lokaler for egnsudviklingsrådet og for det kontaktarbejde, der påtænkes etableret af bl. a. Danmarks Erhvervsfond. En begrænset merudgift må forudses.

Bemærkninger til lovforslaget's enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til stk. 1. Lovforslaget tilsigter at stimulere til erhvervs-mæssig aktivitet i områder af landet, som hidtil kun har fået begrænset andel i den industrielle udvikling, samt i områder, der på grund af vekslende vilkår for erhvervslivet og ændringer i dettes struktur måtte blive ramt af særlige økonomiske vanskeligheder, således at befolkningen i landets forskellige egne kan opnå andel i samfundets

almindelige økonomiske, sociale og kulturelle fremgang.

Til stk. 2. Bestemmelsen angiver, at der ved ydelsen af den i loven hjemlede bistand bør søges opnået en for erhvervslivets trivsel hensigtsmæssig lokalisering og en koordinering af samfundets og erhvervslivets investeringer med henblik på opnåelsen af den størst mulige samlede nyttevirkning.

Til § 2.

Administrationen af egnsudviklingsloven agtes henlagt til provinsen i overensstemmelse med de synspunkter vedrørende udflytning af dele af centraladministrationen, der f. eks. er kommet til udtryk i den i maj 1964 afgivne betænkning fra det af statsministeriet under 21. december 1961 nedsatte udvalg vedrørende udflytning af statsinstitutioner.

Det må antages, at hovedmængden af arbejdsopgaver vil komme til at ligge i Jylland, hvor en erhvervs-mæssig ekspansion tillige vil kunne få ganske særlig betydning under ændrede markeds-vilkår. Lovens administration agtes derfor henlagt til et egnsudviklingsråd og et direktorat med sæde i Jylland.

For at undgå at den heraf følgende afbrydelse af den umiddelbare kontakt med centraladministrationen medfører administrative ulemper, må der tillægges rådet selvstændige beføjelser til at træffe de i loven omhandlede afgørelser. Der vil herved samtidig kunne opnås en smidiggørelse og effektivisering af administrationen, der må tillægges væsentlig betydning for erhvervslivet i de pågældende områder.

De arbejdsopgaver, der tænkes henlagt til rådet med et direktorat som eksekutivt organ samt de særlige arbejdsopgaver i henhold til andre love, som handelsministeren måtte overføre til direktoratet, vil i overvejende grad bestå i behandlingen af enkeltsager om ydelse af forskellige former for finansiel bistand til erhvervslivet (se bemærkningerne til § 4, stk. 2). Sager af denne karakter skønnes at være velegnede til en direktorats-mæssig behandling, og forslaget må anses for at være i overensstemmelse med de i første betænkning fra administrationsudvalget af 1960 anførte synspunkter om begrænsning af de departementale arbejdsopgaver og oprettelse af fagdirektorater. En tilsvarende ordning såvel med hensyn til råd som direktorat er gennemført inden for andre lovgivningsområder, f. eks. i lov nr. 102 af 31. marts 1955 om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger (Folketingstidende 1953-54: 1849, 2246 og 2474; A. 1221; B. 1333. Folketings-

tidende 1954-55: 21, 483, 3036 og 3167; A. 33; B. 225; C. 277).

Ifølge bestemmelserne i §§ 5 og 11 i den gældende egnsudviklingslov ydes garantier og lån af handelsministeren efter indstilling af egnsudviklingsrådet, medens rådet i henhold til lovens § 3, stk. 2, og § 4, nr. 1 og 2, kan træffe afgørelse om ydelse af tilskud til foretagelse af undersøgelser og til udarbejdelse af planer og projekter af almen betydning for et områdes erhvervsmæssige udvikling samt til undersøgelser og forarbejder (herunder forsøgsvirksomhed) med henblik på oprettelse af nye og omdannelse eller udvidelse af bestående erhvervsvirksomheder og til foretagelse af rationaliseringsundersøgelser i bestående virksomheder eller brancher.

Ifølge forslaget henlægges afgørelser om ydelse af såvel garantier som lån og tilskud til rådet.

Til § 3.

Til stk. 1. Ifølge den gældende egnsudviklingslov består egnsudviklingsrådet af indtil 5 medlemmer, der ved behandlingen af ansøgninger om finansieringsbistand i medfør af lovens kapitel III tiltrædes af repræsentanter for de interesserede ministerier og særligt sagkyndige inden for vedkommende erhvervsområde, jfr. § 5, stk. 3. Ved behandlingen af ansøgninger om statslån i henhold til lovens kapitel IV indtræder der endvidere ifølge § 11 en repræsentant for indenrigsministeriet.

Som følge af den mere selvstændige stilling og de udvidede beføjelser, der tænkes tillagt rådet, foreslås dette udvidet til at omfatte en formand og 10 andre medlemmer, repræsenterende de interesserede myndigheder og organisationer. Ud over den hidtil repræsenterede kreds foreslås de kommunale organisationer og de større regionale udviklingsudvalg repræsenteret i rådet.

Med den foreslåede sammensætning af rådet skønnes der ikke at foreligge noget behov for opretholdelse af det i den gældende lovs § 2, stk. 3, omhandlede støtteudvalg, der derfor foreslås ophævet.

Til stk. 4 og 5. For at effektivisere lovens administration foreslås der åbnet adgang til i en forretningsorden for rådet at henlægge afgørelser i enkelt-sager enten til et forretningsudvalg, bestående af formanden og næstformanden samt indtil 4 andre medlemmer, eller — i mindre væsentlige sager — til direktoratet. Det foreslås endvidere, at der i forretningsordenen kan optages bestemmelse om, at sager, til hvis afgørelse der er knyttet betydelige økonomiske konsekvenser, herunder særlig økonomisk risiko, forelægges handelsministeren til afgørelse.

Til stk. 6. Den foreslåede bestemmelse svarer til

den gældende lovs § 2, stk. 5. Det må anses for ønskeligt at opretholde ordningen med årlige beretninger.

Til § 4.

Til stk. 2. Det foreslåede direktorat vil, som anført i § 2, stk. 2, have til opgave at varetage rådets daglige forretninger og udføre dets beslutninger. Herudover foreslås der åbnet adgang til at lade direktoratet varetage administrationen af anden lovgivning af erhvervsmæssig karakter, som hensigtsmæssigt vil kunne administreres adskilt fra handelsministeriets departement. Der tænkes herved på de under handelsministeriet i øvrigt hørende lovgivninger om finansieringsbistand til erhvervs-livet. Det gælder således følgende love:

Lov nr. 81 af 9. marts 1962 om lån til håndværk og mindre industri,

lov nr. 85 af 31. marts 1953 om oprettelse af en produktivitetsfond, jfr. handelsministeriets bekendtgørelse nr. 219 af 21. juli 1953 om udlån til visse handelsvirksomheder, ændret ved handelsministeriets bekendtgørelse af 20. juli 1966,

lov nr. 224 af 8. juni 1966 om garantier til finansieringsinstitutter inden for detailhandelen, og lov nr. 331 af 24. november 1961 om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe.

Såfremt det samtidig hermed fremsatte forslag til lov om garantier for lån til industrivirksomheder gennemføres, agtes administrationen af denne lov ligeledes henlagt til direktoratet.

De pågældende arbejdsområder, der i overvejende grad består i behandlingen af enkelt-sager, administreres for tiden af det samme personale, som varetager sekretariatsforretningerne for egnsudviklingsrådet.

Endvidere er det tanken, at det foreslåede direktorat også skal kunne bistå ved administrationen af andre handelsministerielle arbejdsområder, navnlig således, at det kan tjene som et effektivt kontakt- og serviceorgan over for jysk erhvervsliv, f. eks. ved formidling af konsultation vedrørende eksportkreditordningen og lovgivningen om eksportfremmende og produktivitetsfremmende foranstaltninger.

Til § 5.

Til stk. 1. I den gældende egnsudviklingslov findes der ikke bestemmelser, der sigter på en egentlig afgrænsning af de områder, inden for hvilke lovens bistandsordninger kan anvendes.

Man finder det fortsat ikke hensigtsmæssigt i lovtæksten at foretage en egentlig geografisk afgrænsning af egnsudviklingsområderne, eller ud-tømmende at angive de kriterier, der bør lægges til

grund ved foretagelsen af denne. Det er næppe muligt at forudse, hvorvidt de tendenser, som i de senere år har præget erhvervslivets lokalisering, vil fortsætte. Den fremtidige økonomiske ekspansion såvel som Danmarks eventuelle tilknytning til nye markedsdannelse og deraf følgende strukturændringer inden for erhvervslivet kan medføre afgørende ændringer i lokaliseringsmønstret og påvirke et områdes erhvervsforhold. Som følge heraf må det tillægges væsentlig betydning, at loven udformes så smidigt, at den effektivt kan medvirke til, at befolkningen i de vanskeligere stillede egne også under vekslende vilkår for erhvervslivet kan opnå rimelig andel i samfundets velstandsudvikling.

Det foreslås derfor at henlægge afgørelsen af, i hvilke egne af landet lovens bistandsordninger kan finde anvendelse, til handelsministeren efter indstilling fra rådet. Ved afgørelsen heraf må der f. eks. lægges vægt på forhold som lavt industrialiseringsniveau, ensidig erhvervsstruktur, konjunkturfølsomhed, lavt indkomstniveau, spredte og små bydannelser, fravandring eller ringe befolkningstilvækst, varig arbejdsløshed, sæsonledighed og begrænset mulighed for valg af beskæftigelse og uddannelse. Såfremt befolkningen i et område efter en samlet vurdering af de nævnte forhold må anses for væsentligt ringere stillet end befolkningen i egne med et veludviklet erhvervsliv, kan området henføres under loven.

Det forudsættes, at de af handelsministeren truffene afgørelser tages op til revision, når forholdene måtte give anledning dertil.

Til stk. 2. Medens afgørelsen af, i hvilke egne af landet lovens bistandsordninger kan finde anvendelse, er henlagt til handelsministeren efter indstilling fra rådet, foreslås det i stk. 2, at der pålægges rådet ansvar for formuleringen af en mere præcis lokaliseringspolitik inden for de pågældende områder. Denne bør søges udformet i samråd med de lokale administrative myndigheder og bør tilpasses den almindelige udvikling og planlægning i samfundet, efterhånden som landsplanmæssige og regionplanmæssige retningslinier tilvejebringes.

Til stk. 3. Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende egnsudviklingslovs § 3, stk. 3. Der er ikke ved den stedfundne omredigering tilsigtet nogen realitetsændring. I medfør af den foreslåede bestemmelse vil rådet kunne stille forslag om foranstaltninger, der ikke i sig selv er af erhvervmæssig karakter, men som må anses for påkrævede af hensyn til den erhvervmæssige udvikling i et givet område. Der tænkes herved eksempelvis på foranstaltninger vedrørende trafik-, bolig- og undervisningsforhold.

Til § 6.

Til stk. 1. Bestemmelsen i den gældende lovs § 5 om ydelse af garantier for lån til industri-, handels- eller servicevirksomheder til dækning af anlægsudgifter foreslås opretholdt og på visse punkter udvidet.

Det foreslås således, at der til anlægsudgifter, hvor forholdene måtte tale herfor, kan henregnes udgifter ved undersøgelser og forarbejder (herunder forsøgsvirksomhed) samt ved afprøvning og lign. af en virksomheds produktionsapparat. Den hidtidige adgang til at yde tilskud til undersøgelser og forarbejder i henhold til lovens § 4, nr. 1, foreslås samtidig ophævet. De nævnte tilskud er hidtil i almindelighed blevet ydet med pligt til tilbagebetaling, såfremt der på grundlag af undersøgelserne iværksættes en egentlig produktion, og der synes ikke at være grundlag for at opretholde hjemmelen til ydelse af tilskud, efter at der foreløbig inden for et beløb af 5 mill. kr. årligt er åbnet adgang for ydelse af lån af Statens Lånefond for Erhvervsforskning til forsknings- og udviklingsarbejde i danske erhvervsvirksomheder, jfr. lov nr. 243 af 10. juni 1960 om Danmarks teknisk-videnskabelige Forskningsråd, Statens teknisk-videnskabelige Fond og Statens Lånefond for Erhvervsforskning, som ændret ved lov nr. 169 af 11. maj 1966.

Til stk. 2. Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende lovs § 5, stk. 2.

Til stk. 3 og 4. Ifølge § 6 i den gældende egnsudviklingslov ydes garantier på indtil 15 år med adgang til at udskyde begyndelsestidspunktet for en garantis nedbringelse i indtil 2 år fra garantiens ikrafttræden. I de af lovens kapitel IV omfattede områder kan begyndelsestidspunktet dog udskydes i indtil 5 år, således at garantiens løbetid, hvor særlige omstændigheder taler herfor, kan forlænges indtil 18 år. Med hensyn til løbetidens længde sondres der således ikke i den gældende lov mellem garantier for lån til finansiering af faste anlæg og garantier for lån til anskaffelse af maskiner og inventar.

Med henblik på at opnå en hensigtsmæssig finansiering og en lettelse af garantiernes belåningsmuligheder på kapitalmarkedet foreslås der åbnet adgang til at yde garantier med en løbetid på indtil 30 år, for garantier til finansiering af maskin- og inventaranskaffelser dog kun på indtil 10 år. Fastsættelsen af løbetiden for en garanti må i det enkelte tilfælde afhænge af en konkret vurdering, bl. a. af det pågældende anlægs levetid.

For at lette afdragsbyrden i de første år efter en investerings foretagelse, hvor likviditeten vil kunne være anstrengt, foreslås den hidtidige adgang til at

F. t. l. om egnsudvikling.

udskyde begyndelsestidspunktet for en garantis nedbringelse i indtil 5 år opretholdt. Der henvises i denne forbindelse til, at lovens anvendelse efter forslaget er begrænset til de egentlige egnsudviklingsområder.

Til § 7.

Til stk. 1. Hjemmel til at yde bistand ved fremskaffelse af driftskapital findes ikke i den gældende egnsudviklingslov.

Erfaringerne i forbindelse med lovens administration har imidlertid vist, at imødekommelse af behovet for driftskapital til industrivirksomheder, navnlig i de første år efter oprettelsen eller efter en udvidelse af produktionsapparatet særligt i egnsudviklingsområderne har kunnet give anledning til vanskeligheder. Dette vil særligt kunne være tilfældet, hvor der er tale om iværksættelse af nye produktioner eller om anlægsinvesteringer af betydelig størrelse.

Der foreslås derfor åbnet adgang til at yde garanti for lån til fremskaffelse af driftskapital til industrivirksomheder, som har opnået bistand til anlægsfinansiering i henhold til forslaget § 6, eller som er oprettet i en med lån i henhold til § 9 opført erhvervsejendom, og kun i det omfang tilvejebringelse af fornøden driftskapital ellers ikke skønnes at kunne tilvejebringes. Forslaget indeholder således ikke nogen generel adgang til at yde bistand til fremskaffelse af driftskapital for industrivirksomheder, men åbner alene mulighed herfor, hvor behovet for driftskapital har forbindelse med virksomhedens start eller en udvidelse af dens produktionsapparat. Der henvises endvidere til bemærkningerne til § 16, stk. 3.

Til stk. 2. I overensstemmelse med det foran anførte foreslås adgangen til at yde garanti til fremskaffelse af driftskapital begrænset således, at der ikke vil kunne ydes garanti, såfremt der er hengået mere end 3 år fra det tidspunkt, da garanti til anlægsfinansiering er sat i kraft, eller indflytning i en med lån i henhold til § 9 opført erhvervsejendom har fundet sted.

Til stk. 3 og 4. Under hensyn til at det drejer sig om garanti for driftslån, foreslås løbetiden begrænset til et passende kortere åremål, højst 5 år. For at kunne gøre bistanden særlig effektiv i de første år, hvor behovet herfor normalt vil være størst, foreslås der åbnet adgang til at udskyde begyndelsestidspunktet for en garantis nedbringelse i indtil 2 år fra dens ikrafttræden.

Til § 8.

Til stk. 1. Ifølge den gældende lovs § 4, nr. 2, kan der ydes tilskud til foretagelse af rationaliserings-

undersøgelser i bestående virksomheder eller brancher.

Behovet for tilskud til foretagelse af brancheundersøgelser har vist sig at være så begrænset, at der ikke skønnes at være grundlag for en opretholdelse af adgangen til at yde bistand hertil.

Da rationaliseringsundersøgelser tilsigter forbedret produktivitet og således normalt bør kunne give dækning for udgifterne herved, foreslås der åbnet adgang til — i stedet for tilskud — at yde garanti for lån til foretagelse af sådanne undersøgelser i bestående industrivirksomheder, i det omfang en hensigtsmæssig finansiering af de pågældende udgifter ellers ikke skønnes at kunne gennemføres.

Til stk. 2 og 3. Under hensyn til lånenes karakter foreslås der om garantiernes løbetid og om udskydelse af begyndelsestidspunktet for en garantis nedbringelse fastsat samme regler som i forslaget § 7, stk. 3 og 4, om garantier for driftslån.

Til § 9.

Til stk. 1 og 2. Ifølge den gældende lovs § 9 kan kommuner, når dertil ydes lån af statskassen til dækning af indtil 75 pct. af udgifterne, herunder grundudgifter, foranstalte opførelse af erhvervs-ejendomme til salg eller udleje.

Denne låneordning, der har vist sig at virke meget effektivt, foreslås opretholdt og på visse punkter udvidet.

Den hidtil gældende lånegrænse på 75 pct. foreslås ophævet således, at der åbnes mulighed for, at der til kommuner med svag økonomi kan ydes lån ud over denne grænse. Ved administrationen af loven vil lånene i almindelighed blive begrænset til kun at dække en del af anlægssummen, men man har ikke på forhånd villet afskære rådet fra, hvor omstændighederne måtte gøre dette ønskeligt og forsvarligt, at yde lån, eventuelt til fuld dækning af anlægsudgifterne.

Derimod anses det ikke for hensigtsmæssigt i forslaget at opretholde hjemmelen i den gældende lovs § 9, stk. 2, til at yde kommuner lån til erhvervelse af industriarealer. De hermed forbundne problemer synes mere naturligt at burde løses i forbindelse med overvejelserne om kommunernes almindelige jordpolitik.

Der skønnes heller ikke at være grundlag for at opretholde bestemmelsen i den gældende lovs § 10, hvorefter reglerne for ydelse af lån til kommuner tillige kan bringes i anvendelse over for sammenlutninger, der uden kommunal deltagelse er dannet for at fremme en egnsudvikling på det pågældende sted. Der er kun modtaget få henvendelser fra så-

danne sammenslutninger, og erfaringerne har vist, at det ofte har været vanskeligt for disse at fremskaffe den nødvendige egenkapital til gennemførelse af projekter af en passende størrelse, og at kommunerne i det hele må anses for mere velegnede til at varetage de pågældende opgaver.

Til stk. 3. Lånenes løbetid er ifølge den gældende lovs § 9, stk. 3, højst 25 år, men foreslås nu fastsat til højst 30 år, svarende til den foreslåede løbetid for garantier for lån til finansiering af faste anlæg i forslagets § 6, stk. 3.

Den foreslåede regel om forrentning af lånene svarer til bestemmelsen i lovens § 9, stk. 4, idet det forudsættes, at spørgsmålet forhandles med finansministeren. Rentefoden har hidtil været fastsat til 5 pct. p. a. Den hidtidige adgang til inden for særligt vanskeligt stillede områder at kunne yde lån til nedsat rente foreslås ikke opretholdt, da der ikke skønnes at foreligge behov for ydelse af lån med en rente på under 5 pct. p. a.

Til stk. 4. Den foreslåede regel svarer til bestemmelsen i den gældende lovs § 9, stk. 1, pkt. 2.

Til § 10.

Til stk. 1. Det foreslås at opretholde adgangen ifølge den gældende lovs § 7, stk. 1, til at yde lån i stedet for garanti for lån til anlægsfinansiering i tilfælde, hvor belåning af en tilsagt garanti ikke har kunnet opnås på almindelige markedsvilkår — herunder til almindelig markedsrente — og at udvide adgangen hertil, hvor en belåning ikke i øvrigt har kunnet gennemføres på vilkår, der svarer til tilsagnets forudsætninger.

Forslaget må ses på baggrund af de vanskeligheder, der på grund af det anspændte kapitalmarked har vist sig ved belåningen af de tilsagte garantier, og som bl. a. har medført, at lån i en række tilfælde er blevet ydet med væsentlig kortere løbetid end forudsat i garantitilsagnene. Forslaget tilsigter ikke i øvrigt for egnsudviklingsområderne særligt at lempe de generelle aktivitetsdæmpende foranstaltninger, der er gennemført for landet som helhed, uanset at de herskende forhold på kapitalmarkedet på grund af egnsudviklingsområdernes svage erhvervs- og beskæftigelsesmæssige struktur vil kunne medføre væsentlige og utilsigtede vanskeligheder i disse.

Til stk. 2. Den foreslåede regel svarer til bestemmelsen i den gældende lovs § 7, stk. 2, idet det forudsættes, at spørgsmålet forhandles med finansministeren.

Til § 11.

Til stk. 1. Den foreslåede bestemmelse er ny. Erfaringerne i de forløbne år har vist, at der kan

opstå visse startvanskeligheder for industrivirksomheder, der etablerer sig i egnsudviklingsområder, hvor der ikke findes nogen industriel tradition og industrielt trænet arbejdskraft. Også andre særlige forhold, som f. eks. produktionsomstillinger, som kan stille nye krav til arbejdskraften, kan i de første år, indtil tilstrækkelig produktivitet er opnået, belaste virksomhedernes økonomi.

Lov nr. 194 af 18. maj 1960 om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere indeholder hjemmel for arbejdsministeriet til at yde bistand til op- eller tillæring af den af virksomhederne antagne ufaglærte arbejdskraft. Denne bistand ydes som støtte til gennemførelse af branchegodkendte oplæringskurser, der afholdes enten på de skoler for ikke-faglærte, der findes i de forskellige landsdele, eller på virksomhederne selv, og det tilstræbes i det mindste at give en oplæring, der dækker en del af et brancheområde.

Da sigtet med uddannelsesloven er at øge kursusdeltagernes faglige og dermed også deres geografiske bevægelighed, vil der i en række tilfælde ikke i henhold til denne lov kunne ydes støtte til den oplæring, der er behov for i de udflyttende virksomheder. Der vil i disse ofte være brug for en tillæring, der alene tager sigte på at sætte de beskæftigede i stand til at varetage et ganske bestemt arbejde i en bestemt virksomhed og bibringe dem de for opnåelse af en tilstrækkelig produktivitet nødvendige færdigheder og dermed lette virksomhedens etablering og videreudvikling i et egnsudviklingsområde. Uddannelsesloven giver heller ikke mulighed for at yde bistand til virksomheder som følge af disses lave indtjening i en indkøringsperiode.

Da der således foreligger et behov for bistand ud over den, der vil kunne opnås i henhold til uddannelsesloven, hvis bistandsmuligheder i øvrigt forudsættes udnyttet, foreslås det, at der åbnes adgang til at yde tilskud til industrivirksomheder, der i forbindelse med etablering, væsentlig udvidelse eller produktionsomstilling må forventes at få eller har haft særlige udgifter, herunder udgifter til oplæring og træning af arbejdskraft, som følge af beliggenhed i et industrielt mindre udviklet område.

Det forudsættes, at tilskud af den i forslaget omhandlede art kun kan ydes, hvor de særlige udgifter står i forbindelse med lav produktivitet og må antages i væsentlig grad at forringe eller have forringet virksomhedens driftsresultat og dermed dens økonomiske grundlag. Det må bero på rådets konkrete vurdering, om der i det enkelte tilfælde findes tilstrækkeligt grundlag for at yde tilskud til kompensation for unormal lav produktivitet. Det overlades ligeledes til rådet at afgøre, hvorvidt bistan-

den bør ydes, eventuelt med faste beløb pr. beskæftiget over en passende periode, eller om tilskud mest hensigtsmæssigt vil kunne ydes efterfølgende på grundlag af dokumenterede tab af nævnte karakter.

Til stk. 2. Den foreslåede bestemmelse svarer til bestemmelsen i forslaget § 7, stk. 1, om ydelse af garanti til fremskaffelse af driftskapital for industrivirksomheder. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 16, stk. 3.

Til stk. 3. Da den foreslåede bistand alene tilsigtes ydet som kompensation for særlige udgifter i en overgangsperiode, hvor virksomhedens driftsresultater er påvirket af de nævnte start- eller omstillingsvanskeligheder, foreslås adgangen til at yde tilskud begrænset således, at der ikke kan ydes tilskud, hvis der er hengået mere end 3 år fra det tidspunkt, da den i henhold til § 6 opnåede garanti er sat i kraft, eller indflytning har fundet sted i en af en kommune opført erhvervsejendom, jfr. § 9.

Til § 12.

Den foreslåede regel svarer til bestemmelserne i den gældende lovs §§ 3, stk. 2, og 13, stk. 2.

Det forudsættes, at rådet fortsat udbygger det hidtidige samarbejde med de regionale udviklingsudvalg.

Til § 13.

Til stk. 1. Den foreslåede regel svarer til bestemmelsen i den gældende lovs § 6, stk. 2.

Til stk. 2. Den foreslåede regel svarer til bestemmelsen i den gældende lovs § 8, idet dog afgørelsen af tilsynsspørgsmålet foreslås henlagt til rådet som en naturlig konsekvens af de rådet ifølge forslaget i øvrigt tillagte beføjelser.

Til § 15.

Den foreslåede bestemmelse svarer til reglen i § 12 i lov nr. 145 af 21. april 1965 om Danmarks Erhvervsfond (Folketingstidende 1964-65: 876, 1237, 4443, 4529; A. 449; B. 477; C. 389), og foreslås indført til tydeliggørelse af det strafferetlige ansvar i overensstemmelse med praksis for love om ydelse af finansiel bistand.

Til § 16.

Til stk. 1. Da tilrettelæggelsen af lovens administration forudsætter en udflytning og oprettelse af et direktorat, foreslås det af praktiske hensyn, at tidspunktet for lovens ikrafttræden bestemmes af handelsministeren.

Til stk. 3. Da reale grunde taler for, at garanti for lån til fremskaffelse af driftskapital ifølge forslaget § 7 og tilskud af den i § 11 nævnte art også kan ydes til industrivirksomheder, der har opnået bistand til anlægsfinansiering i henhold til den gældende lovs § 5, eller som er oprettet i erhvervsejendomme, til hvis opførelse der er ydet lån i henhold til lovens § 9, foreslås det, at reglerne i forslaget §§ 7 og 11 finder tilsvarende anvendelse på sådanne virksomheder.

Lov nr. 211 af 16. juni 1958 om egnsudvikling.

§ 1. Til ophjælpning af produktiv beskæftigelse i sådanne områder af landet, som med hensyn til industriel udvikling står til bage for det øvrige land, eller som er ramt af særlige økonomiske vanskeligheder, kan der i overensstemmelse med reglerne i denne lov ydes bistand ved teknisk og økonomisk rådgivning ved udarbejdelse af projekter og ved finansieringen af projekternes gennemførelse.

§ 2. Der nedsættes et egnsudviklingsråd med de i § 3 nævnte opgaver. Rådet skal bestå af 3 medlemmer med økonomisk, teknisk og administrativ indsigt.

Formanden såvel som de to andre medlemmer af rådet udnævnes for 3 år ad gangen af handelsministeren efter forhandling med finansministeren og arbejds- og boligministeren.

Til støtte for rådet i dets arbejde udpeges af handelsministeren en repræsentant for Dansk Arbejdsgiverforening, en repræsentant for De samvirkende Fagforbund, en repræsentant for Akademiet for de tekniske Videnskaber og en repræsentant for Landsforeningen „Dansk Arbejde“.

Rådet skal årligt afgive en beretning om sin virksomhed; handelsministeren fastsætter i øvrigt rådets forretningsorden.

§ 3. Egsudviklingsrådet kan efter anmodning yde teknisk og økonomisk rådgivning ved udarbejdelsen af projekter, som må antages at have væsentlig betydning for den erhvervsmæssige udvikling i et af de i § 1 nævnte områder.

Rådet skal have opmærksomheden henvendt på, om der måtte foreligge eller fremkomme forslag til gennemførelse af større projekter, som må antages at kunne virke fremmende på den erhvervsmæssige udvikling i de pågældende områder.

Såfremt rådet måtte finde et foreliggende projekt teknisk og økonomisk forsvarligt, kan det, såfremt de til projektets gennemførelse fornødne midler ikke kan antages at ville kunne tilvejebringes uden statens støtte, afgive indstilling om ydelse af støtte fra statskassen efter de i §§ 4-8 anførte bestemmelser.

Såfremt gennemførelsen af et projekt der ved vil kunne fremmes, skal rådet endvidere være berettiget til at afgive udtalelser over for institutioner eller personer i øvrigt.

§ 4. For lån — bortset fra mulige normale prioritetslån — ydet af banker, sparekasser, investeringselskaber eller andre långivere til opførelse af nye fabriksbygninger med eller uden maskinpark, til udvidelse af bestående fabriksbygninger eller til anskaffelse og installation af maskiner i en virksomhed tilhørende ejendom kan der af statskassen ydes hel eller delvis garanti.

Garantien kan ikke overstige 90 pct. af omkostningerne ved foranstaltningens gennemførelse med fradrag af de i forbindelse med projektets gennemførelse optagne ikke garanterede foranstående lån.

Garantien skal nedbringes med lige store halvårslige beløb over højst 15 år.

§ 5. For lån ydet af banker, sparekasser, investeringselskaber eller andre långivere til anskaffelse af maskiner til opstilling i lejede lokaler kan der af statskassen ydes garanti for indtil halvdelen af det til enhver tid skyldige beløb, dog ikke over 45 pct. af maskinernes anskaffelsespris. Garantien skal nedbringes med lige store årlige beløb over højt 10 år.

§ 6. Hvor særlige omstændigheder måtte tale herfor, kan der i stedet for garanti for lån ydes lån af statskassen inden for samme

grænser som i §§ 4 og 5 fastsat for afgivelse af garantier.

Lånene ydes på indtil 15 år; til anskaffelse af maskiner til opstilling i lejede lokaler dog kun indtil 10 år. Lånene vil kunne ydes afdragsfrit i de første 2 år.

Lån forrentes med en af handelsministeren efter forhandling med finansministeren fastsat rente.

§ 7. Lån og garantier i henhold til denne lov ydes af handelsministeren på statskassens vegne efter forudgående forhandling med finansministeren og arbejds- og boligministeren.

For lån garanteret eller ydet af statskassen stilles sikkerhed i form af pant i fast ejendom eller maskiner. Der kan i særlige tilfælde kræves yderligere sikkerhedsstillelse.

§ 8. Låntagere er, så længe statsgaranti eller statslån i ejendom eller maskiner løber, pligtige at lade virksomheden underkaste det regnskabsmæssige og tekniske tilsyn, som måtte blive forlangt af handelsministeriet. Afhænder eller udlejer låntageren den virksomhed, til hvilken lånet er ydet, eller flytter han virksomheden, afgør finansministeren efter forhandling med handelsmini-

steren, om lånet kan forblive indestående i virksomheden. Såfremt virksomheden gøres til genstand for retsforfølgning på grund af manglende betalingsevne, eller låntageren ophører med at drive virksomheden, er lånet forfaldet til betaling.

§ 9. Enhver, der deltager i behandlingen af sager i henhold til denne lov, er under ansvar efter borgerlig straffelovs bestemmelser om forbrydelse i offentlig tjeneste eller hverv, jfr. lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 3, stk. 3, forpligtet til at bevare fuldstændig tavshed udadtil om de forhold, der på denne måde er kommet til hans kundskab.

§ 10. De beløb, inden for hvilke der vil kunne ydes lån eller garanti for lån i henhold til denne lov, samt de til lovens administration fornødne beløb, herunder udgifter til konsulentvirksomhed, fastsættes ved de årlige finanslove.

§ 11. Denne lov, der ikke gælder for Grønland, optages til revision inden udløbet af folketingsåret 1961-62.

Bilag 2.

Lov nr. 172 af 16. maj 1962 om egnsudvikling m. v.

Kapitel I.

§ 1. Denne lov har til formål at yde bistand til fremme af egnsudviklingsbestræbelser og af en med henblik på markedsforholdene hensigtsmæssig erhvervslokalisering og erhvervsudvikling.

§ 2. Der nedsættes et af indtil 5 medlemmer bestående egnsudviklingsråd med de i kapitel II-IV nævnte opgaver.

Stk. 2. Formanden såvel som rådets øvrige medlemmer udnævnes af handelsministeren for 3 år ad gangen.

Stk. 3. Til støtte for rådet nedsætter handelsministeren et udvalg bestående af repræsentanter for handelsministeriet, økonomiministeriet, finansministeriet, ministeriet for offentlige arbejder, indenrigsministeriet, boligministeriet, arbejdsministeriet, de kommunale organisationer, Industrirådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund, Håndværksrådet, Landsforeningen „Dansk Arbejde“ og Akademiet for de tekniske Videnskaber. Herudover kan handelsministeren udnævne særligt sagkyndige til medlemmer af udvalget.

Stk. 4. Retningslinjerne for rådets arbejde fastsættes af handelsministeren i samråd med de i lovens administration i øvrigt interesserede ministre.

Stk. 5. Rådet skal årligt afgive beretning om sin virksomhed.

Stk. 6. Handelsministeren fastsætter forretningsorden for rådet og udvalget.

Kapitel II.

§ 3. Rådet skal have opmærksomheden henvendt på, om der måtte foreligge eller fremkomme forslag til gennemførelse af

større projekter, der må antages at være af betydning til fremme af lovens formål.

Stk. 2. Rådet vil om fornødent kunne yde tilskud til foretagelse af undersøgelser og til udarbejdelse af planer og projekter af almen betydning for et områdes erhvervmæssige udvikling.

Stk. 3. Rådet er til fremme af lovens formål berettiget til at afgive udtalelser over for institutioner eller personer, ligesom rådet over for vedkommende minister kan anbefale etablering af trafikale eller lignende foranstaltninger, der må anses for påkrævede for vedkommende områdes erhvervmæssige udbygning, herunder ydelse af tilskud eller lån af statskassen til gennemførelse af de pågældende foranstaltninger.

§ 4. Til fremme af lovens formål kan rådet endvidere efter anmodning fra vedkommende virksomhed eller branche yde bistand:

1. til undersøgelser og forarbejder (herunder forsøgsvirksomhed) med henblik på oprettelse af nye og omdannelse eller udvidelse af bestående erhvervsvirksomheder,
2. til foretagelse af rationaliseringsundersøgelser i bestående virksomheder eller brancher,
3. ved erhvervsvirksomheders valg mellem placeringsmuligheder, således at der søges opnået den såvel for virksomheden som for samfundet mest hensigtsmæssige placering,
4. til formidling af det til et projekts gennemførelse fornødne samvirke mellem den pågældende erhvervsdrivende og vedkommende myndigheder.

Kapitel III.

§ 5. I hvert finansår kan der, såfremt hensigtsmæssig finansiering ikke skønnes at kunne opnås uden statens støtte, efter indstilling af rådet, jfr. stk. 3, af handelsministeren på statskassens vegne inden for et beløb af 100 mill. kr. ydes garantier for lån til industri-, handels- eller servicevirksomheder, hvis dette findes påkrævet for at fremme en hensigtsmæssig erhvervslokalisering, for at bistå ved virksomheders omstilling til ændrede markedsforhold, for at muliggøre iværksættelse, udvidelse eller rationalisering af virksomheder, hvortil der er knyttet en særlig eksportinteresse, eller for at muliggøre etablering af ønskelige produktioner, hvortil er knyttet en særlig risiko.

Stk. 2. Garantien vil ikke kunne overstige 90 pct. af de med gennemførelsen af det pågældende projekt forbundne anlægsudgifter med fradrag af de i forbindelse hermed optagne foranstående, ikke garanterede lån.

Stk. 3. Ved behandlingen af ansøgninger indtræder i rådet repræsentanter for handelsministeriet, finansministeriet, boligministeriet og arbejdsministeriet samt særligt sagkyndige inden for vedkommende erhvervsområder efter nærmere i rådets forretningsorden fastsatte regler.

§ 6. Garantier ydes på indtil 15 år. Begyndelsestidspunktet for en garantis nedbringelse vil kunne udskydes i indtil 2 år fra garantiens ikrafttræden. I de af kapitel IV omfattede områder kan begyndelsestidspunktet dog udskydes i indtil 5 år, således at garantiens løbetid, hvor særlige omstændigheder taler herfor, kan forlænges indtil 18 år.

Stk. 2. For garantier skal der stilles en i hvert enkelt tilfælde godkendt sikkerhed.

§ 7. I tilfælde, hvor et lån, uanset at tilsagn om statsgaranti foreligger, ikke har kunnet opnås på almindelige markedsvilkår, kan der i stedet for garanti ydes lån af statskassen efter tilsvarende regler som fastsat i § 6 for afgivelse af garantier.

Stk. 2. Lånene forrentes med en af handelsministeren efter forhandling med finansministeren fastsat rente.

§ 8. Låntagere er, så længe statsgaranti eller statslån løber, pligtige at lade virksomheden underkaste det regnskabsmæssige og tekniske tilsyn, som måtte blive fastsat af handelsministeriet.

Kapitel IV.

§ 9. I sådanne områder af landet, som med hensyn til industriel udvikling står tilbage for det øvrige land, eller som er ramt af særlige økonomiske vanskeligheder, kan kommuner, når dertil ydes lån af statskassen til dækning af indtil 75 pct. af udgifterne (inkl. grundudgift), foranstalte opførelse af erhvervsejendomme til salg eller udleje. Opnås der ved en kommunes salg af en ejendom, til hvis opførelse statslån er ydet, ikke dækning for den af staten og kommunen investerede kapital, vil det samlede tab være at fordele mellem staten og kommunen med halvdelen til hver.

Stk. 2. Endvidere kan der af statskassen ydes lån på indtil 75 pct. af anskaffelsesprisen for grundarealer, der af kommuner er erhvervet eller erhverves til anvendelse som industriarealer, under forudsætning af, at udnyttelse af arealet må antages at ville finde sted inden for en nærmere fremtid.

Stk. 3. Lån vil være at tilbagebetale inden for en periode af højst 25 år.

Stk. 4. Lån forrentes med en af vedkommende minister efter forhandling med finansministeren fastsat rente. Lån inden for særligt vanskeligt stillede områder vil kunne ydes til nedsat rente.

§ 10. Reglerne i § 9 for ydelse af lån kan tillige bringes i anvendelse over for sammenslutninger, der uden kommunal deltagelse er dannet for at fremme en egnsudvikling på det pågældende sted.

§ 11. Lån i henhold til §§ 9 og 10 bevilges efter indstilling af egnsudviklingsrådet jfr. § 5, stk. 3, af handelsministeren til opførelse af erhvervsbygninger (inkl. grundarealer) og af arbejdsministeren til areal-erhvervelser. Ved behandling af ansøgninger om statslån efter nærværende kapitel indtræder i rådet en repræsentant for indenrigsministeriet. De nærmere bestemmelser om vilkårene for ydelse af lån fast-

sættes af vedkommende minister efter forhandling med finansministeren.

Kapitel V.

§ 12. Enhver, der deltager i behandlingen af sager i henhold til denne lov, er under ansvar efter borgerlig straffelovs bestemmelser om forbrydelse i offentlig tjeneste eller hvern, jfr. lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 3, stk. 3, forpligtet til at bevare fuldstændig tavshed udadtil om de forhold, der på denne måde er kommet til hans kundskab.

§ 13. Det fastsættes ved de årlige finanslove, inden for hvilke beløb der vil kunne ydes lån, tilskud eller anden bistand i henhold til kapitel II og IV.

Stk. 2. Udgifter til lovens administration og tilskud til hel eller delvis dækning af de til driften af regionale udviklingsudvalg fornødne beløb bevilges ligeledes på de årlige finanslove.

§ 14. Denne lov, der ikke gælder for Grønland, træder i kraft den 15. maj 1962.

Samtidig ophæves lov nr. 211 af 16. juni 1958.